

Gebiedsanalyse Stadsdeel Centrum, gebied II

Transvaal en de Groente- en Fruitmarkt

Algemene kenmerken

Dit perceel, bestaande uit 2 wijken, kent een aantal bijzondere en soms unieke kenmerken. Zo is er de Haagse Markt, een aantal winkelstraten met veel horeca en een diversiteit aan culturen en religies. Er wonen en werken veel mensen op een beperkt aantal m² en de meeste woningen zijn kleinschalig zonder buitenruimte. Dit betekent dat de openbare ruimte wordt veel gebruikt, het is vaak (te) gezellig druk op straat en op de vele pleinen.

De wijken zijn beide aangewezen als Investeringsgebied. Vanaf de zomer 2024 is er samen met bewoners, ondernemers en de vele partners uit de wijken gewerkt aan het meerjarenplan voor de komende 4 jaar (2025-2028). Het realiseren van de beoogde integrale en duurzame verbeteringen vereist immers een brede en integrale aanpak.

Ondanks de uitdagingen kenmerken de wijken zich door sterke gemeenschappen en ondernemerszin. Veel bewoners en ondernemers zetten zich actief in voor hun buurt en er zijn talloze initiatieven die bijdragen aan de leefbaarheid. Juist deze kracht willen we van onderop versterken. Door aan te sluiten bij de energie in de wijken, bouwen we samen aan een duurzame verbetering. De vele culturele tradities, de onderlinge solidariteit binnen de (eigen) gemeenschappen en het aanwezige sociale kapitaal vormen hierbij belangrijke fundamenteën.

We werken samen met onze partners uiteraard al hard aan het aanpakken van de veelal complexe uitdagingen. Met bestaande programma's, zoals het programma Arbeidsmigratie in goede Banen, de Winkelstratenaanpak, de wijkagenda's, aanvalsplan Schoon en gerichte volkshuisvestingsfondsen voor isolatiemaatregelen zoals de EFG-aanpak en stadsrenovatie werken we aan vitale en veerkrachtige wijken. Voor het professionele gebiedsgerichte welzijnswerk gaat onze aandacht specifiek uit naar:

1. Bewoners in een kwetsbare situatie, waardoor de zelfredzaamheid laag is en betrokkenheid (participatie) bij de woon- en leefomgeving aandacht nodig heeft, ondersteunen.
2. Het stimuleren van het kansrijk opgroeien van jongeren.
3. Versterken en verbinden van bestaande buurt- en bewonersinitiatieven.
4. Bijdragen aan gevoel van veiligheid en leefbaarheid in buurt en wijk.

Wijkanalyse

Met zo'n 23.500 inwoners zijn Transvaal (16.000+ inwoners) en de Groente- en Fruitmarkt (7000+ inwoners) gezamenlijk een grote, dichtbevolkte wijk. In de samenstelling van de bevolking valt op dat de wijk veel kinderen en jeugd heeft en relatief weinig ouderen (leeftijd 65+). Er is een grote concentratie van sociale problematiek in de wijk. De culturele en religieuze achtergrond is divers, er zijn weinig mensen zonder migratieachtergrond, en de sociale samenhang wordt veelal gezocht en gevonden binnen de eigen culturele en religieuze groep.

Er zijn veel EU-arbeidsmigranten woonachtig in de wijk. Uit de BRP-cijfers blijkt dat meer dan 20% een Bulgaarse, Griekse of Poolse achtergrond heeft en dit aantal neemt gestaag toe. Dit betreft niet alleen volwassenen, maar ook kinderen (+/-20%) (zie voortgangsrapportage 2024 van het programma EU-arbeidsmigratie in Goede Banen).

Het aantal bewoners in de beroepsbevolking is hoog en het gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden is laag. Een deel van de bewoners leeft in armoede. Inwoners komen veelal in de wijk Transvaal wonen wanneer zij snel een hele goedkope huurwoning nodig hebben (bijvoorbeeld na scheiding, bij schulden of tijdelijk werk) en dat wanneer het beter gaat er geen woningen beschikbaar zijn in een iets duurder segment. Daarmee wordt de sociale kwetsbaarheid in stand gehouden en leidt de effectieve inzet van interventies er vooral toe dat inwoners uit de wijk (kunnen) vertrekken. Transvaal kenmerkt zich als een 'landplek' voor inwoners uit het buitenland.

De concentratie van sociale problematiek heeft impact op het leven en opgroeien van veel kinderen in Transvaal, Groente- en Fruitmarkt. Veel eenouderhuishoudens, armoede en taalachterstanden maken het opgroeien en ontwikkelen binnen de wijk een forse uitdaging. Het jeugdhulpgebruik in Transvaal, Groente- en Fruitmarkt ligt boven het gemiddelde, maar op basis van de kwetsbaarheden in de wijk zou je een hoger jeugdhulpgebruik verwachten. Het is de vraag of jeugdigen vooral tijdige toegang tot jeugdhulp krijgen. Risico op onderwijsachterstanden is hoog, en het aantal stageplekken beperkt. De krappe arbeidsmarkt is daarentegen een kans voor jongeren om een bestaan op te bouwen.

Vraagstuk 1: Een deel van de inwoners bevindt zich in een kwetsbare situatie waardoor de zelfredzaamheid laag is en betrokkenheid (participatie) bij de woon- en leefomgeving aandacht nodig heeft.

Een groot deel van de inwoners bevindt zich in een kwetsbare situatie als gevolg van bijvoorbeeld werkloosheid, eenouder situatie of armoede, waardoor de zelfredzaamheid laag is en betrokkenheid (participatie) bij de woon- en leefomgeving aandacht nodig heeft.

In de Groente & Fruitmarkt (bijvoorbeeld in het Niek Engelsmanpark) zijn bewoners zelfredzamer, maar spelen tegengestelde belangen/inzichten tussen bewoners(groepen) wat leidt tot sociale spanningen.

Er is sprake van laaggeletterdheid en/of een laag opleidingsniveau wat een negatief effect heeft op de zelfredzaamheid van veel bewoners. Een deel van de bewoners leeft in sociale isolatie en beschikt niet over een sterk sociaal netwerk. Bewoners vinden, door o.a. de digitalisering en taalachterstand, vaak moeilijk de weg naar algemene ondersteunende en hulpverlenende voorzieningen.

Bewoners kampen op een vroegere leeftijd met ouderdomsklachten en leven minder lang in goede gezondheid. Ze gaan steeds minder goed mee in de samenleving door o.a. digitalisering en verminderde mobiliteit en worden minder zelfredzaam.

Bijdrage aan beleidsdoelstellingen

Met de door u te formuleren interventies en aanpakken levert u een bijdrage aan de volgende doelstellingen uit het beleidsplan Professioneel Welzijnswerk 2025-2027: 1.1 bevorderen van de sociale samenhang, 1.2 het vergroten van het zelforganiserende vermogen, 1.3 het verminderen van sociale spanningen en 1.4 het ervaren van sociale onveiligheid.

Vraagstuk 2: Stimuleren van het kansrijk opgroeien van kinderen en jongeren.

De concentratie van sociale problematiek heeft impact op het leven en opgroeien van veel kinderen in Transvaal, Groente- en Fruitmarkt. Veel eenouderhuishoudens, armoede en taalachterstanden maken het opgroeien en ontwikkelen binnen de wijk lastig. Het doorbreken van deze status-quo voor stadsdeel en welzijn is een heftige opgave. Het jeugdhulpgebruik in Transvaal, Groente- en Fruitmarkt ligt boven het gemiddelde, maar op basis van de kwetsbaarheden in de wijk zou je een hoger jeugdhulpgebruik verwachten. Het is de vraag of jeugdigen tijdige toegang tot jeugdhulp krijgen.

Kinderen groeien op in een kwetsbare omgeving. Het ontbreekt in sommige gezinnen aan een pedagogisch klimaat en kinderen groeien op in een onstabiele thuissituatie zoals eenouder - en /of minimahuishouden, ouders die bezig zijn met overleven en/of onvoldoende de taal beheersen en onvoldoende tijd en kennis hebben om hun kind op een goede manier te begeleiden.

Er is sprake van een ongezonde leefstijl door bijv. ongezond eten en middelenmisbruik. Er is een behoefte aan positieve rolmodellen. Een deel van de jongeren zijn door de situatie waarin ze opgroeien zelf ook kwetsbaar en hebben een diversiteit aan hulpvragen zoals: omgaan met armoede, de digitale leefomgeving, verslaving, school/opleiding. Een deel van hen krijgt onvoldoende kansen voor het ontwikkelen van talenten, sociale vaardigheden en identiteitsontwikkeling.

Met een deel van de jongeren gaat het goed en zetten zich ook in voor hun wijk. Sommige jongeren vertonen ongewenst gedrag en/of zijn niet in staat een zinvolle vrijetijdsbesteding te vinden ondanks het aanbod in de wijk. Dit leidt tot jongeren die zich aansluiten bij hinderlijke en/of overlast gevende groepen. Ze bevinden zich, zonder toezicht, veel buiten en/of online. De jongeren zijn minder weerbaar tegen aanwezige groepsdruk en hebben te maken met een gebrek aan maatschappelijk toekomstperspectief of weten niet hoe ze dit kunnen realiseren.

Er is een tendens dat meer jongeren op steeds vroegere leeftijd, zich in uiterste gevallen aansluiten bij groepen die crimineel gedrag vertonen. We zien een toenemend wapengebruik (o.a. messen en explosieven) onder deze kinderen/groepen. Er is sprake van geweldsincidenten op bijvoorbeeld locaties als het Anna Blamanplein of de omgeving van het Paul Krugerplein. Jonge kinderen worden onderdrukt door jongeren die deel uitmaken van criminele groepen. De straat wordt als leerschool gezien en er is gebrek aan positieve rolmodellen. Ze zijn niet weerbaar tegen aanwezige groepsdruk of online verleidingen en hebben te maken met een gebrek aan maatschappelijk toekomst perspectief óf weten niet hoe ze dit kunnen realiseren.

Bijdrage aan beleidsdoelstellingen

Met de door u te formuleren interventies en aanpakken levert u een bijdrage aan de volgende doelstellingen uit het beleidsplan Professioneel Welzijnswerk 2021-2024: 2.1 voorkomen van problemen, 2.2 bijdrage aan identiteitsontwikkeling en sociale vaardigheden, 2.3 bevorderen binding samenleving en elkaar, 2.4 bevorderen meedoen aan de maatschappij en 2.5 tegengaan grensoverschrijdend gedrag en stimuleren van een veilige, sociale leefomgeving.

Vraagstuk 3: Versterken en verbinden van bestaande en nieuwe buurt- en bewonersinitiatieven

Veel bewoners zijn bereid een bijdrage te leveren aan de fysieke en sociale leefomgeving in de wijk. Er zijn actieve bewoners die zich inzetten voor het verbeteren van de leefbaarheid en een schoon, heel en veilige wijk (bijvoorbeeld in Buurt Preventie Teams of organiseren van activiteiten in de Buurtkamer). Er zijn ook bewoners die nog onvoldoende in staat zichzelf te organiseren of beschikken over te weinig kennis om dit zelfstandig te doen. Ook zijn er bewoners die nog onvoldoende in staat zichzelf te organiseren of beschikken over te weinig kennis om dit zelfstandig te doen.

Bijdrage aan beleidsdoelstellingen

Met de door u te formuleren interventies en aanpakken levert u een bijdrage aan de volgende doelstellingen uit het beleidsplan Professioneel Welzijnswerk 2025-2027: 1.1 bevorderen van de sociale samenhang en 1.2 het vergroten van het zelforganiserende vermogen.

Vraagstuk 4: Bijdragen aan gevoel van veiligheid in buurt en wijk

Ondanks de dalende misdaadcijfers, blijft het gevoel van onveiligheid aanwezig in de wijk. Een toenemende zorg is dat kinderen op steeds jongere leeftijd door criminelen geronseld worden voor ondermijnende activiteiten. De criminaliteit rondom verdovende middelen en wapenbezit stijgen in de Schilderswijk. Een deel van de bewoners zet zich in voor het gevoel van veiligheid. Dit komt tot uiting door de aanwezigheid van de vele buurtpreventieteams uit de wijk.

Er is een tendens dat steeds meer jongeren op steeds vroegere leeftijd zich aansluiten bij groepen die crimineel gedrag vertonen. We zien een toenemend wapengebruik (o.a. messen en explosieven) onder deze kinderen/jongeren. Met name onder jongeren. Er is sprake van geweldsincidenten. Jonge kinderen worden onderdrukt door jongeren die deel uitmaken van criminele groepen. De ouderbetrokkenheid bij de jongeren is essentieel voor de ontwikkeling.

Er is een groeiende behoefte aan verbinding, saamhorigheid en begrip tussen oude en nieuwe bewoners. Bewoners komen lastig met elkaar in contact. In Transvaal en de Groente & Fruitmarkt zien we veel groepen (jong-) volwassenen die elkaar ontmoeten in de openbare ruimte bijvoorbeeld op het Wijkpark Transvaal. Of de aanwezigheid van dak -en thuislozen en verwarde personen in de omgeving van o.a. de Kessler stichting. Er is sprake van onveiligheid dan wel ervaring van onveiligheid.

Bijdrage aan beleidsdoelstellingen

Met de door u te formuleren interventies en aanpakken levert u een bijdrage aan de volgende doelstellingen uit het beleidsplan Professioneel Welzijnswerk 2025-2027: 1.3 het verminderen van sociale spanningen en 1.4 het ervaren van sociale onveiligheid en 2.5 tegengaan grensoverschrijdend gedrag en stimuleren van een veilige, sociale leefomgeving.